



Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na slovesnosti ob 30-letnici reforme lokalne samouprave v Republiki Sloveniji

Sreda, 17. april 2024, Brdo pri Kranju

Velja govorjena beseda!

Spoštovani minister mag. Franc Props,
spoštovani predsednik Državnega sveta Marko Lotrič,
spoštovane poslanke in poslanci,
drage županje in župani,
cenjeni visoki gostje.

Iskreno se vam zahvaljujem za povabilo na slavnostno obeležitev 30. obletnice reforme lokalne samouprave v Republiki Sloveniji.

Z ustanovitvijo samostojne države in z demokratičnimi spremembami se je pojavila priložnost, da tudi v naši državi vzpostavimo sistem lokalne samouprave v skladu z evropskimi standardi lokalne in regionalne demokracije, ki jih vsebujeta Evropska listina lokalne samouprave in priporočila Sveta Evrope.

S sprejetjem slovenske ustave in nove področne zakonodaje v letih 1993 in 1994 so bili podani normativni pogoji za preoblikovanje dotedanjšega komunalnega sistema v sistem nove lokalne samouprave.

Snovalci reforme so si na začetku postavili nekaj ciljev, ki so bili v teh tridesetih letih skoraj v celoti doseženi. Med drugim tudi cilj demokratizacije na lokalni ravni v želji, da se vsem prebivalcem zagotovi možnost vključitve v proces lokalnega samoupravljanja. Nekaj kar jim omogoča bolj tesno povezanost s krajem, v katerem živijo.

In to je pomembna demokratična pridobitev.

Z veseljem obiskujem občine širom naše domovine in povsod srečujem prizadevne, srčne in izjemno operativne županje in župane.

Občine večinoma zelo učinkovito in uspešno rešujejo konkretne izzive občanov in s tem potrjujejo, da je vodenje skupnosti najbolj uspešno, če odločitve sprejemajo oblasti, ki so bližje ljudem. To je tudi eno izmed bistvenih sporočil reforme slovenske lokalne samouprave.

Uvedba pokrajin je edini takratni cilj reforme, ki ostaja neizpolnjen. Ustavno podlago za ustanovitev pokrajin sicer imamo, a kljub večkratnim poskusom, do sprejema pokrajinske zakonodaje nikoli ni prišlo.

Sama sem vzpostavitvi pokrajin naklonjena, saj regionalizacijo vidim kot poskus izpopolnitve dosedanje državne strukture, ki temelji na dveh polih. Na osrednji državni oblasti in lokalni samoupravi. Pokrajine naj bi omogočile decentralizacijo oblastnih funkcij, kar pozdravljam. Nobene potrebe namreč ni, da se vse ključne odločitve sprejemajo zgolj v prestolnici.

Ključno vodilo pri razpravi o pokrajinah mora biti zavedanje, da vsi nivoji oblasti opravljajo javne naloge za državljane in prebivalce. Ne gre za vprašanje potrebe političnih strank in vodilnih upravnopolitičnih struktur, ampak za preprosto vprašanje, ali bodo storitve za povprečnega prebivalca hitrejše in bolj kakovostne kot bi bile sicer. Vprašati se torej moramo, kakšno dodano vrednost na področju javnih storitev bo imel državljan, prebivalec Slovenije. Ključno vprašanje torej je, katere pristojnosti bi morali prenesti na pokrajine.

Predlagam, da je to izhodišče skupnih razmišljanj, ko razprava nanese na uvedbo pokrajin. Šele za tem bi se bilo smiselno pogovarjati o konceptu organov vodenja, sedežih in imenih pokrajin. Tak način postopanja bodo namreč prebivalci bolje razumeli in posledično bolje sprejeli. Pokrajine bi po mojem mnenju tako veliko lažje spravili v življenje. Tako v javni razpravi projekta regionalizacije ne bi razumeli kot projekta političnih strank, ampak kot poskus boljšega obvladovanja izzivov za naše skupno dobro. Sedaj je žal občutek ravno obraten.

Spoštovani.

Ob koncu mojega nastopa mi dovolite, da spomnim na pomembno vlogo takratne Komisije Državnega zbora za lokalno samoupravo in Službe Vlade za reformo lokalne samouprave, ki sta pripravljali vse potrebno za uveljavitev novega sistema slovenskih občin. Ne gre pozabiti tudi na vlogo Komisije Državnega sveta, ki je pripravila predloge in mnenja ob sprejemanju področne zakonodaje. Vsem takratnim članicam in članom gre zahvala za uspešno opravljeno delo.

Prav tako gre zahvala in priznanje vsem dosedanjim ministrom, pristojnim za lokalno samoupravo ter številnim županjam in županom, ki ste v zadnjih tridesetih letih delovali v svojih lokalnih okoljih in s predanim delom dokazali, da je lokalna samouprava še kako živa in še kako potrebna.

Aktualnim županjam in županom pa iskreno želim, da izpolnite čim več obljub, ki ste jih dali svojim občanom in da še naprej izboljšujete kakovost življenja ljudi v vaših občinah.

Pri tem lahko vedno računate na mojo naklonjenost in podporo.

Hvala.